

Sikkerhedsprogrammet Aktivitets- og leveranceplan 1 kv. 2019 - 4 kv. 2019

✓ = Leveret
* = Ny/ændret

Version 5.0 _1. april 2019 - Listen over leverancer er vejledende og kan blive opdateret i tilfælde af behov for yderligere leverancer eller ændringer i planlagte referencers omfang

Projekt	Formål	Leverance beskrivelse	Leverance frigives	Status	Kontakt	Bemærkninger
Baseline Analyse						
Revision af KLS spørgeramme i Baseline analysen	3. Baseline analyse med besvarelse i kommunerne 23. november - 23. december 2019	Opdatere spørgeramme ift. tilbagemeldinger fra kommunerne fra 3. Baseline analyse nov/december 2018	23. november 2019	Leverancen er leveret i 2016, 2017 og 2018	Beth Tranberg	Der oprettes en referencegruppe som kan være med til at forbedre spørgerammen.
Baseline analyse og spørgeramme målrettet folkeskolerne ✓	Øge informationssikkerheden i folkeskolen samt give mulighed for dialog og samarbejde med de kommunale kontaktpersoner i Sikkerhedsprogrammet.	Udvikle spørgeramme målrettet folkeskolen	Uge 2 2018	Ny leverance dato, da baseline analyse målrettet skolerne gennemføres umiddelbart efter 2. baseline analyse	Jette Larsson	Behov for øget fokus og kompetencer på informationssikkerhedsområdet i folkeskolen sker i samarbejde med BPI programmet.
Resultater fra 3. Baseline undersøgelse *	Kommunerne kan måle, om de har øget sikkerheden fra de 3 foregående analyser i 2016, 2017 og 2018 på de områder, den enkelte kommune eller kommunale fælleskaber har valgt at have fokus på.	Kommunens Baseline Portal indeholder resultater fra både 1., 2. og 3. Baseline analyse inkl. ny funktionalitet samt udvidede rapporteringsværktøjer til den kommunale ledelse. Baseline analysen foretages i 2016, 2017, 2018 og 2019. Der afholdes kommunedage efterfølgende med afsæt i analyse og effekten af de fælleskommunale indsatser.	Ultimo marts 2019	Leverancen er leveret for 2016, 2017 og 2018	Beth Tranberg	Baseline analysen foretages i 2016, 2017, 2018 og 2019. Der afholdes kommunedage efterfølgende med afsæt i analyse og effekten af de fælleskommunale indsatser.
Besvarelse af baseline analyse målrettet skolerne	Kommunerne kan måle status på deres informationssikkerhed på skoleområdet.	Kommunens Baseline Portal for skoleområdet indeholder resultatet fra baseline analysen. Den enkelte skole kan bl.a. se sit resultat i forhold til kommunale eller nationale gennemsnit.	Primo 2019	60 kommuner har p.t. købt analysen. Analysen er gennemført i 2018. Gennemføres for årene 2019 og 2020	Jette Larsson	
Besvarelse af baseline analyse målrettet dagtilbud *	Kommunerne kan måle status på deres informationssikkerhed på dagtilbudsområdet.	Kommunens Baseline Portal for dagtilbudsområdet indeholder resultatet fra baseline analysen. Den enkelte institution kan bl.a. se sit resultat i forhold til kommunale eller nationale gennemsnit.	Er frigivet og er gennemført november 2018	20 kommuner har p.t. købt analysen. Analysen gennemføres i årene 2018, 2019 og 2020	Jette Larsson	
Fælleskommunal afrapportering for 1., 2. og 3. Baseline analyse *	Sikkerhedsprogrammets status på de fælleskommunale indsatsområder 2016-2018	Ledelsesrapport	Ultimo april 2019	Leverancen leveres i årene 2018, 2019 og 2020	Beth Tranberg	Den fælleskommunale afrapportering er baseret på de i KL godkendte fællesoffentlige målepunkter for 2016, 2017 og 2018 samt udvalgte områder med fælleskommunalt fokus med afsæt i ISO 27001 principper

Sikkerhedsprogrammet Aktivitets- og leveranceplan 1 kv. 2019 - 4 kv. 2019

✓ = Leveret
* = Ny/ændret

Version 5.0 _1. april 2019 - Listen over leverancer er vejledende og kan blive opdateret i tilfælde af behov for yderligere leverancer eller ændringer i planlagte referencers omfang

Projekt	Formål	Leverance beskrivelse	Leverance frigives	Status	Kontakt	Bemærkninger
Awareness						
Awareness om informationssikkerhed i kommunerne ✓	KL og HK Kommunal har i regi af Fremfærd Borger startet et fælles projekt med fokus på, hvordan der skabes en sikkerhedskultur i den kommunale organisation, der dels understøtter en helhedskultur og dels sikrer borgernes retssikkerhed i forvaltningen af persondataoplysninger, herunder hvordan dette konkret udmøntes i kompetenceprofiler for forskellige medarbejdergrupper i kommunen.	Projektet har inddragelse og involvering af et antal (best practice) kommuner/forvaltninger inden for håndtering af informationssikkerhed med det formål, at få: <ul style="list-style-type: none"> • beskrevet Best Practice cases og kompetenceprofiler • udarbejdet en værktøjskasse og kommunikationspakke til inspiration for alle kommuner med henblik på at implementere en sikkerhedskultur med en høj grad af awareness. Leverancen består af skriftlige artikler, en publikation, procesværktøjer/metoder til forankring af adfærd, oplæg og nyhedsartikler. 	Leveret - der udestår opfyldelse af kommunikationsplan	Fokusgruppeinterviews med 7 kommuners Borgerserviceledere, -medarbejdere og helpdesk medarbejdere er gennemført i de respektive kommuner. Der har været afholdt 3 fælles workshops med opsamling på de lokale interviews. Leverancerne består af artikler og værktøjskasser med bl.a film inkl. dialogkort samt kompetenceprofiler til brug for medarbejdere og ledelse. Der oprettes en hjemmeside til alle materialerne. ErDuAware.dk. Sikkerhedsprogrammet sikrer, at medlemmer af netværket også orienteres og opdateres vedr. leverancerne direkte.	Beth Tranberg	https://vpt.dk/erduaware
ISO 27001						
Version 1 af information om hvordan man kommer godt i gang med implementering af ISO27001 principperne ✓	Information til brug ved implementering af ISO 27001 principperne og den risikobaserede tilgang til informationssikkerhed	Informationen indeholder beskrivelse af en metode og en proces for implementering af den risikobaserede tilgang til informationssikkerhed.	Q3 2017	Leveret	Jette Larsson	
Skabeloner og eksempler til brug for implementering af den risikobaserede tilgang til informationssikkerhed ✓	At stille en værktøjskasse til rådighed baseret på de tilbagemeldinger Sikkerhedsprogrammet har modtaget via Baseline Analysen og Sikkerhedsprogrammet netværk og referncegrupper.	Eksempel på et SOA dokument, eksempler på trusselskatalog, eksempel på konsekvenstyper og skala til vurdering, beskrivelse af sandsynlighed og eksempel på skabelon til opsamling af risici	Q3 2017	Leveret	Jette Larsson	
Præsentation der beskriver implementering af informationssikkerhed rettet mod forvaltningsledelsen/daglig ledelse ✓	Præsentation som beskriver hvordan informationssikkerhed kan implementeres, og hvor der er mulighed for lokal tilpasning.	Med udgangspunkt i informationen om hvordan man kommer godt i gang med implementeringen af ISO principperne laves en præsentation, der kan anvendes til at præsentere metoden og processen i den kommunale ledelse.	Q3 2017	Leveret	Jette Larsson	
Version 2 af information om hvordan man kommer godt i gang med implementering af ISO27001 principperne ✓	Information til brug ved implementering af ISO 27001 principperne og den risikobaserede tilgang til informationssikkerhed.	Informationen udbygges med drejebog og skabeloner vedr. hændeshåndtering og beredskabsplanlægning.	Q2 2018	Leveret	Jette Larsson	Version 2 leverancen har tidligere været prioriteret lavere end version 3 leverancen. Da version 3 leverancen vil blive udarbejdet på baggrund af en ny leverance vedr. databeskyttelsesforordningen, frigives version 2 før denne.
Version 3 af information om hvordan man kommer godt i gang med implementering af ISO27001 principperne *	Information til brug ved implementering af ISO 27001 principperne og den risikobaserede tilgang til informationssikkerhed.	Forslag til evaluering, opfølgning og ledelsesrapportering, herunder årshjul med opfølgning, evaluering og løbende forbedringer af tilbagevendende aktiviteter. Desuden udvides leverancen med en beskrivelse af roller og ansvar ift. varetagelse af informationssikkerhed samt et udkast til kommissorium og dagsorden for informationssikkerhedsudvalget	Q2-Q3 2019	Leverancer frigives løbende	Jette Larsson	

Sikkerhedsprogrammet Aktivitets- og leveranceplan 1 kv. 2019 - 4 kv. 2019

✓ = Leveret
* = Ny/ændret

Version 5.0 _1. april 2019 - Listen over leverancer er vejledende og kan blive opdateret i tilfælde af behov for yderligere leverancer eller ændringer i planlagte referencers omfang

Projekt	Formål	Leverance beskrivelse	Leverance frigives	Status	Kontakt	Bemærkninger
Rammearkitektur						
Udvidelse af KLs emnesystematik så personoplysninger kun opbevares så længe, det er nødvendigt ✓	Åbne op for, at kommuner kan stille krav til leverandører af ESDH og fagsystemer om at understøtte vurdering af behov for sletning eller anonymisering af oplysninger. Og for at KOMBIT kan indlægge funktionalitet i K98-systemer.		Leveret		Jette Larsson	Den praktiske implementering i KLE er under udarbejdelse.
KLs blanketsamling opdateres løbende - herunder også i forhold til samtykke	Sikre blanketstøtte til forordning.		Løbende		Torsten Israelsen	
Etablering af krav vedrørende sikkerhed til brug ved udbud *	Afdække sikkerhedskrav til brug for kommunale it-udbud i samarbejde mellem KL, KOMBIT og SKI.	Generiske sikkerhedskrav	Q3-Q4 2019	Indholdet i leverancen er uklart, da de vejledninger, der frigivet ikke er dækkende og der ikke er eksempler fra praksis endnu.	Torsten Israelsen	
Implementering af persondataforordning						
11 punkts drejebog med anvisninger på implementeringsområder i forhold til Databeskyttelsesforordningen i krafttrædelse 25. maj 2018 ✓	Forslag til prioritering af implementeringsopgaverne i forhold til 25. maj 2018.	Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven regulerer området for behandling af personoplysninger fra den 25. maj 2018. De 11 punkter er KLs forslag til de områder, der skal være på plads 25. maj 2018.	Er frigivet	Databeskyttelses-forordningen	Beth Tranberg	
Udarbejdelse af standardfortegnelser ✓	Fælleskommunalt initiativ med at efterleve forordningens krav om dækkende fortegnelser.	KL har udarbejdet standardfortegnelser med input fra referencegruppen. Fællesanmeldelserne har i en vis udstrækning kunnet genbruges, idet de ikke dækker al behandlingsaktivitet. KL har præsenteret fortegnelserne for Datatilsynet og efterspurgt i den relevante vejledning en nærmere afklaring af visse indholds krav. KL har ikke kunnet standardisere alle forhold, hvorfor den enkelte kommune har en opgave i at foretage efterbehandling af KL's fortegnelser. KL vedsender en vejledning i, hvad kommunerne selv skal udfylde.	Er frigivet. Kan hentes på KL.dk	Er frigivet til kommunerne i en ny opdateret udgave i oktober 2018; men stadigvæk med forbehold for evt. ændringer. Såfremt der skulle opstå behov herfor.	Torsten Israelsen	

Sikkerhedsprogrammet Aktivitets- og leveranceplan 1 kv. 2019 - 4 kv. 2019

✓ = Leveret
* = Ny/ændret

Version 5.0 _1. april 2019 - Listen over leverancer er vejledende og kan blive opdateret i tilfælde af behov for yderligere leverancer eller ændringer i planlagte referencers omfang

Projekt	Formål	Leverance beskrivelse	Leverance frigives	Status	Kontakt	Bemærkninger
Anbefalinger til efterlevelse af den dataansvarliges ansvar (kravet om accountability, artikel 24) Leverancen er tidligere blevet benævnt "Drejebog med anvisninger på hvordan databeskyttelsesforordningen kan efterleves" *	At koble kravene i databeskyttelsesforordningens artikel 24 med konkrete anbefalinger til, hvordan man kan håndtere efterlevelsen i organisationen	Leverancen vil beskrive: - Hvilke foranstaltninger/tiltag kommunerne kan implementere for at sikre, at kommunens behandling af personoplysninger overholder forordningens regler - Hvilken betydning risikovurderinger har for valget af foranstaltninger - Forslag til procedurer for opfølgning på foranstaltninger/tiltagenes effektivitet - Hvordan kommunerne evt. kan dokumentere foranstaltningerne/tiltagene. Leverancen består af to delleverancer: - Første delleverance adresserer de første 21 artikler af de 40 artikler, som er sanktioneret med den høje bødesats. - Anden delleverance adresserer de resterende 19 artikler.	Udgår	Leverancen udgår p.g.a. manglende juridiske ressourcer.	Jette Larsson	
Kursus vedr. databeskyttelsesrådgiver *	At give en indføring i både rådgiverens opgaver og pligter efter forordningen samt igennem gode eksempler og indhøstede erfaringer fra en erfaren sikkerhedskoordinator. At klæde rådgiveren på til at stimulere sikkerhedsarbejdet og øge organisationens modenhedsniveau på udvalgte sikkerhedsområder.	KL er i gang med udvikling af kurset i samarbejde med COK, der kommer til at være udbyder af kurset.	Forsinket forventes frigivet Q3 2019	De ansøgte midler til opbygning af kurset er bevilliget. Samarbejde med COK er startet op.	Beth Tranberg	Der er søgt midler til et modulopbygget kursus, hvor nogle moduler kan have interesse for andre målgrupper i kommunerne f.eks. informations sikkerhedskoordinatorer.
E-læring ✓	At give lærere og andre undervisere i folkeskolen et overordnet indblik i databeskyttelse med afsæt i den praktiske hverdag i folkeskolen.	E-læringsmodulet bliver markedsført og solgt via COK.	Leveret	E-læringsmodulerne er frigivet til salg	Jette Larsson	Det er besluttet, at såfremt e-læringsmodulet til folkelærerne bliver en succes, så udvikles nye e-læringsprogrammer målrettet andre større fagområder i kommunerne.
E-læring målrettet dagtilbudsområdet *	At give pædagoger, dagplejere og institutionsledere på dagtilbudsområdet et overordnet indblik i databeskyttelse med afsæt i den praktiske hverdag	E-læringsmodulet bliver markedsført og solgt via COK.		Er endnu ikke planlagt	Jette Larsson	
Uddannelsesmateriale målrettet ældreområdet *	At give sosu-assistenter og udkørende medarbejdere et overordnet indblik i databeskyttelse med afsæt i den praktiske hverdag	Det undersøges om der kan etableres et projekt i samarbejde med Fremfærd Ældre, hvor der kan udvikles relevant materiale. Udviklingen skal ske i samarbejde med et antal kommuner		Der holdes møde med Fremfærd Ældre i april for at afklare, om et projekt kan etableres.	Jette Larsson	

Sikkerhedsprogrammet Aktivitets- og leveranceplan 1 kv. 2019 - 4 kv. 2019

✓ = Leveret
* = Ny/ændret

Version 5.0 _1. april 2019 - Listen over leverancer er vejledende og kan blive opdateret i tilfælde af behov for yderligere leverancer eller ændringer i planlagte referencers omfang

Projekt	Formål	Leverance beskrivelse	Leverance frigives	Status	Kontakt	Bemærkninger
Sikring af overholdelse af databeskyttelsesforordningens krav ved indkøb af nye it-systemer *	At sikre overholdelse af databeskyttelsesforordningens krav ved indkøb af nye it-systemer. Afdække sikkerhedskrav til brug for kommunale it-udbud i samarbejde mellem KL, KOMBIT og SKI.	Sikkerhedsprogrammet vil bygge videre på det materiale kontoret for Arbejdsgange og IT-arkitektur er i gang med at udarbejde. Sikkerhedsprogrammet sørger for, igennem løbende dialog, at videndele med KOMBIT.	Q3-Q4 2019	Indholdet i leverancen er uklar, da der udestår erfaringer fra praksis.	Torsten Israelsen	
Kursus om god forvaltningsskik i hverdagen ✓	Ruste medarbejdere og mellemledere til korrekt og praktisk tilrettelæggelse af dokumentation i hverdagen.	Nyt kursus om journalisering, KLE og persondatabelandling.	Leveret	Kurset udbydes første gang i juni, men dette kursus er overtegnet. Kurset afholdes af KL og kan også købes til lokal afholdelse.	Dan Bjørneboe	http://www.kl.dk/Digitalisering/Nyt-kursus-Journalisering-KLE-og-persondatabelandling-id235164/
Håndtering af brud på persondatasikkerhed ✓	Udarbejde en fælleskommunal skabelon/proces kommunerne kan anvende til håndtering af 72. timers kravet om anmeldelse af brud på persondatasikkerhed.		Leveret	Leverancen frigives med sammenhæng til om hvordan man kommer godt i gang med implementering af ISO27001 principperne indeholdende hændelsehåndtering og beredskabsplanlægning.	Jette Larsson	
Databehandleraftale - Fællesoffentlig skabelon for sundhedsvæsenet ✓	At udarbejde en fællesoffentlig skabelon for hele sundhedsvæsenet, der baseres på lovgivnings krav og i relevant omfang den kommende persondataforordning.	Skabelonen tager afsæt i KLs og KOMBITs struktur i fælleskommunale databehandleraftale med IT-leverandører, hvorfor det anbefales kommunerne at anvende denne.	Leveret	Anbefaling, at KL/KOMBIT skabelonen anvendes eller Datatilsynets skabelon på andre aftaler end it.	Beth Tranberg	KLs og KOMBITs fælleskommunale skabelon for databehandleraftaler med IT-leverandører indgår som inspiration i forhold til opbygning.
Fællesoffentlige samarbejder mellem KL, Stat & Region						
Awareness - En rejsefortælling om funktioner, roller og ledelse ✓	Informationssikkerhed med afsæt i ISO 27001 principper til brug for implementering af funktioner/roller/anvar. Et fællesoffentligt tiltag under initiativ 7.1.	Materiale der beskriver de forskellige eksterne aktører samt interne roller og funktioner, der indgår i en organisations samarbejde om informationssikkerhed. Materialet er målrettet kommuner, der skal danne sig et overblik over feltet, og som eventuelt har brug for at viderekommunikere området for informationssikkerhed, herunder principper i ISO27001.	Maj 2017	Leveret se materiale: http://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_84171/cf_202/KL_Informationssikkerhed_en_rejsefortelling_om_fun.PDF	Beth Tranberg	Materialet er gennemgået og tilrettet i samarbejde med de kommunale referencegrupper i Sikkerhedsprogrammet for at sikre relevans til brug i kommunerne.
Awareness - "Top fire" sikkerhedstiltag ✓	Fællesoffentligt tiltag under initiativ 7.1., hvor offentlige myndigheder arbejder efter "Top fire" sikkerhedstiltag	Rigsrevisionen anbefalede, at Center for Cybersikkerhed udarbejdede en vejledning om, hvilke sikringstiltag en offentlig virksomhed bør overveje til at imødegå aktuelle trusler fra hacking. Det er disse tiltag, som beskrives i denne vejledning. De fire tiltag, "top fire"-tiltagene, løser ikke problemet alene, men de løfter angrebsbyrden til et niveau, hvor færre modstandere kan være med. Vejledningen beskriver desuden andre tiltag, som kan forbedre cybersikkerheden yderligere. Vejledning er udarbejdet af Center for Cybersikkerhed (CFSE). Sikkerhedstiltagene er indarbejdet i Baseline Analysens spørgeramme.	Årsskiftet 2017/2018	Leveret se vejledning: https://fe-ddis.dk/cfcs/CFCSDocuments/Cyberforsvar%20der%20virker.pdf	Beth Tranberg	Vejledning er udarbejdet af Center for Cybersikkerhed (CFSE). Sikkerhedstiltagene er indarbejdet i Baseline Analysens spørgeramme.

Sikkerhedsprogrammet Aktivitets- og leveranceplan 1 kv. 2019 - 4 kv. 2019

✓ = Leveret
* = Ny/ændret

Version 5.0 _1. april 2019 - Listen over leverancer er vejledende og kan blive opdateret i tilfælde af behov for yderligere leverancer eller ændringer i planlagte referencers omfang

Projekt	Formål	Leverance beskrivelse	Leverance frigives	Status	Kontakt	Bemærkninger
Awareness - Borgerrettet informationskampagne ✓	Informationsindsatser rettet mod borgere om sikker digital adfærd. Leverancen har afsæt i Initiativ 9.3.	Borger kampagnen - Vi holder hackerne ude - er rettet mod borgere og indeholder en række simple og handlingsorienterede budskaber. Den består af små film og en quiz til sociale medier, en kampagneside, samt en aktiv PR indsats, hvor der bl.a. er en pjece/plakat til lokal print, som kan sættes op på biblioteker, borgerservicecentre mv. Materialet kan også anvendes i kommunale organisationer uden beregning.	7. november 2017 og kan løbende tilgås. Der er nu udviklet undervisningsmateriale i samarbejde med medierådet, og der afholdes kurser på de 6 hovedbiblioteker for biblioteksansatte. Formålet er, at afholde kurser for borgere på bibliotekerne i regi af de it-kurser, der allerede afvikles på de fleste biblioteker for borgerne.	Kampagne siden: Vi holder hackerne ude - Download af materialer: Print af pjecer, plakater, adgang til videofilm m.m.: www.viholderhackerneude.dk/ressourcer	Beth Tranberg	Materialet kan også anvendes i kommunale organisationer uden beregning
Awareness - Læringspakke til offentlig ansatte målrettet sundhedssektoren, undervisningssektoren og den administrative sektor. ✓	Kompetenceudvikling på tværs af den offentlige sektor målrettet store faggrupper.	Læringspakken indeholder film, plakat og pjecer, som kan printes ud og placeres i opholdsrum, samt case-beskrivelser og quizzer, som ansatte kan tilgå på deres digitale enheder. Materialet er udviklet med øje for de særlige problemstillinger, man står overfor som hhv. underviser, udgående medarbejder, sundheds- og administrationsmedarbejder. Materialet vil frit kunne anvendes i de kommunale organisationer uden beregning.	Til de administrative ansatte - november 2018. Til undervisere og sundhedspersonale - forventet 1. Q 2019	Leveret - men materiale til sundhedspersonale er annulleret. Det bliver for generisk på tværs af stat, region og kommuner. Der arbejdes på, at finde andre målgrupper, som er mere ens på tværs af de 3 sektorer.	Beth Tranberg	I forbindelse med regeringens Cybersikkerhedsstrategi, der kom i maj 2018, er der tilført flere midler til projektet, ligesom der kommer en ny offentlig hjemmeside om Informationsikkerhed, hvor alle fællesoffentlige materialer vil kunne tilgås.
E-læring - introduktion til informationssikkerhed målrettet medarbejdere ✓	Introduktion til informationssikkerhed, medarbejderens ansvar med udvalgte indsatsområder med afsæt i Fordele og trusler, Værdier: fortrolighed, integritet og tilgængelighed, Indsatsområder: fysisk, digitalt og adfærdsmæssigt ud fra behovet for en vedblivende indsats.	Kende organisationens retningslinjer for informationssikkerhed, forstå eget ansvar for opretholdelse af informationssikkerhed, håndtere informationssikkerhedshændelser. Fagligt fundament er udarbejdet af Dansk Standard med afsæt i en risikobaseret tilgang. Mateialet distribueres via Sikkerhedsprogrammets kommunale kontaktpersoner, og vil frit kunne anvendes i de kommunale organisationer uden beregning.	April 2018	Leverancen er frigivet	Beth Tranberg	Fagligt fundament er udarbejdet af Dansk Standard med afsæt i en risikobaseret tilgang. Mateialet distribueres via Sikkerhedsprogrammets kommunale kontaktpersoner, og vil frit kunne anvendes i de kommunale organisationer uden beregning.

Sikkerhedsprogrammet Aktivitets- og leveranceplan 1 kv. 2019 - 4 kv. 2019

✓ = Leveret
* = Ny/ændret

Version 5.0 _1. april 2019 - Listen over leverancer er vejledende og kan blive opdateret i tilfælde af behov for yderligere leverancer eller ændringer i planlagte referencers omfang

Projekt	Formål	Leverance beskrivelse	Leverance frigives	Status	Kontakt	Bemærkninger
E-læring - introduktion til informationssikkerhed målrettet ledere *	Introduktion til informationssikkerhed, lederens ansvar med udvalgte indsatsområder med afsæt i Fordele og trusler, Værdier: fortrolighed, integritet og tilgængelighed, Indsatsområder: fysisk, digitalt og adfærdsmæssigt ud fra behovet for en vedblivende indsats.	Kommunikation og forankring af informationssikkerhed, opfølgning på ressourcefordeling og effekt af sikkerhedsindsats, risikostyring, evaluering og forbedring, håndtering af informationssikkerhedshændelser registrering, håndtering, rapportering og opfølgning. Fagligt fundament er udarbejdet af Dansk Standard med afsæt i en risikobaseret tilgang. Materialet distribueres via Sikkerhedsprogrammets kommunale kontaktpersoner, og vil frit kunne anvendes i de kommunale organisationer uden beregning.	April 2018 - Ny forbedret udgave frigivet i Q4 2018	Leverancen er frigivet. En forbedret udgave af ledermodulet er leveret i Q4 2018.	Beth Tranberg	Fagligt fundament er udarbejdet af Dansk Standard med afsæt i en risikobaseret tilgang. Materialet distribueres via Sikkerhedsprogrammets kommunale kontaktpersoner, og vil frit kunne anvendes i de kommunale organisationer uden beregning.
Konference om ISO27001 i den offentlige sektor *	At samle de ansatte, der arbejder med implementering af Informationssikkerhed for videndeling og inspiration.	Konferencen indledes med en Key-note speaker kombineret med workshop spor formiddag og eftermiddag deltageren selv vælger ved tilmelding. Konferencen er gratis og afholdes på Odense Kongress Center. Sikkerhedsprogrammets kontaktnetværk inviteres direkte.	Medio juni 2019	Gennemført i 2018. Der var rigtig gode tilbagemeldinger på konferencen, og det er besluttet, at gentage konferencen i 2019.	Beth Tranberg	Konferencen er gratis og afholdes på Odense Kongress Center. Sikkerhedsprogrammets kontaktnetværk inviteres direkte.
Opdatering af klausulbibliotek med "kravkatalog" *	Det primære formål med kravkataloget er at hjælpe og inspirere til at stille relevante, hensigtsmæssige sikkerhedskrav ved eksempelvis udbud og indgåelse af it-kontrakter med leverandører. Kataloget kan desuden være relevant i enhver kontrakt, hvor leverandøren behandler information for kunden.	Anvendelsen af kataloget forudsætter, at brugeren udvælger krav på baggrund af risikovurderinger, der bør understøtte ledelsens til- og fravalg af sikkerhedsmæssige tiltag. Vi undersøger, om det er muligt i samarbejde med KOMBIT og kommuner om udarbejdelse af praktiske eksempler med afsæt i materialet. jf. ovennævnte aktivitet: Sikring af overholdelse af databeskyttelsesforordningens krav ved indkøb af nye it-systemer. Formålet er, at udarbejde brugbare eksempler til brug for kommunerne.	Forventes 1. kv. 2019 - men leverancen vedr. udarbejdelse af praktiske eksempler til brug for kommuner, kan blive forsinket.	Kravkatalog: Sådan stiller du krav til leverandører om informationssikkerhed - Katalog 1 Digitaliseringsstyrelsen	Beth Tranberg	Kravkataloget vil indgå i samarbejdet med KOMBIT jf. ovennævnte aktivitet: Sikring af overholdelse af databeskyttelsesforordningens krav ved indkøb af nye it-systemer. Formålet er, at udarbejde brugbare eksempler til brug for kommunerne.
Implementering af databeskyttelsesforordning - Databeskyttelse gennem design og standardindstillinger ✓	Der pågår et fællesoffentligt samarbejde Initiativ 7.1, hvor der udarbejdes en vejledning i, hvordan de offentlige myndigheder kan indarbejde krav i f.eks. design og videreudvikling af løsninger. KL koordinerer med KOMBIT	Databeskyttelse gennem design og standardindstillinger spiller sammen med forordningens krav om behandlingssikkerhed, idet formålet med at sikre beskyttelse gennem design og standardindstillinger er, at man som dataansvarlig etablerer nogle forhold i forbindelse med forberedelse og iværksættelse af persondatabehandlingen, der er egnet til at sikre, at forordningen bliver overholdt.	Q2 2018	Vejledning er forsinket fra JUS. Vejledningen slås sammen med vejledningen om Behandlingssikkerhed, da en adskillelse ikke gav mening.	Beth Tranberg	

Sikkerhedsprogrammet Aktivitets- og leveranceplan 1 kvrt. 2019 - 4 kvrt. 2019

✓ = Leveret
* = Ny/ændret

Version 5.0 _1. april 2019 - Listen over leverancer er vejledende og kan blive opdateret i tilfælde af behov for yderligere leverancer eller ændringer i planlagte referencers omfang

Projekt	Formål	Leverance beskrivelse	Leverance frigives	Status	Kontakt	Bemærkninger
Cybersikkerhed *						
Cyber- og informationssikkerhedsstrategi for sundhedssektoren. *	Regeringen udsendte i maj 2018 en ny national cyber- og informationssikkerhedsstrategi, for at professionalisere statens arbejde med informationssikkerhed og øge samfundets robusthed mod cyberangreb. Strategien indeholder 27 initiativer. Målet er, at borgere og virksomheder fortsat har tillid til, at staten passer bedst muligt på deres data, og at Danmark fortsat er et sikkert land at investere og anvende digitale tjenester i.	Der er udvalgt syv samfundskritiske sektorer, med særligt fokus. De syv er energi, sundhed, transport, tele, finans og søfart. Kommunerne og regionerne indgår jf. strategien ift. Sundhedsområdet og der skal udarbejdes en sektorstrategi på området inden udgangen af 2018. Derudover er der lagt op til, at kommunerne skal spille en rolle ift. strategi for energi og transport. Det er dog endnu ikke sket.	De første initiativer for sundhedssektoren forventes i Q1 - Q2 2019	De første leverancer bliver på initiativ 4.2 og 1.3 i strategien på sundhedsområdet.	Beth Tranberg	https://www.kl.dk/media/19177/sum_cyber_og_informationssikkerhed_web.pdf
Kommunikation						
Udmelding af leverancer på kl.dk	At holde kommunerne og andre interessenter informeret om programmets fremdrift samt at holde momentum i programmet	I stedet for en samlet beskrivelse af Sikkerhedsprogrammet får hvert underliggende projekt en side med beskrivelse	Løbende	Leveres løbende	Torsten Israelsen	
Yammer-gruppen "Databeskyttelse og Sikkerhed"	At kommunale interessenter i arbejdet med databeskyttelse og sikkerhed skal kunne stille spørgsmål og drøfte udfordringer i arbejdet med at øge sikkerheden.	Alle kommunalt ansatte kan få adgang til dialogen vedrørende databeskyttelse og sikkerhed. Ved at have et samarbejde og en dialog åben for alle kommuner om udfordringer i arbejdet med informationssikkerhed, får programmet en bedre indsigt i kommunernes udfordringer og kan om muligt svare på spørgsmål.	Løbende	Leveres løbende	Torsten Israelsen	
Nyhedsbreve til Sikkerhedsprogrammets kontaktpersoner	At holde kommunerne informeret om programmets fremdrift samt at holde momentum i programmet.	Efterhånden som der sker udvikling i Sikkerhedsprogrammet bliver de kommunale kontaktpersoner løbende informeret direkte pr. mail.	Løbende	Leveres løbende	Torsten Israelsen	
Sikkerhedsprogrammets virtuelle bibliotek ✓	At give kommunerne mulighed for at dele skabeloner, dokumenter, planer og andre digitale værktøjer på tværs på en mere permanent platform.	Et Yammer-netværk målrettet sikkerhedsprogrammets netværk er etableret.	Q1 2017 og løbende	Leveret og driftes	Torsten Israelsen	
Sikkerhedsprogrammets virtuelle bibliotek - vedr. konkrete spørgsmål og evt. opmærksomhedspunkter til implementering	At give bud på løsninger af presserende konkrete problemstillinger målrettet Sikkerhedsprogrammets kommunale kontaktpersoner i Yammer-netværket.	Afsættet er især på sikkerhedsforhold, som ud fra en risikobaseret tilgang er på dagsordenen hos kommunerne op til forordningens ikrafttrædelse. Leverancen har afsæt i kommunernes ønske om, at KL tager initiativ til at hjælpe med et mere tværkommunalt fokus som bidrag til øget sikkerhed. KL vil på udvalgte områder kunne forholde sig til spørgsmål, der ikke bliver behandlet i en vejledning fra Justitsministeriet, men som kan besvares med afsæt i betænkningen.	Løbende	Leveres løbende	Beth Tranberg	

Sikkerhedsprogrammet Aktivitets- og leveranceplan 1 kv. 2019 - 4 kv. 2019

✓ = Leveret
* = Ny/ændret

Version 5.0 _1. april 2019 - Listen over leverancer er vejledende og kan blive opdateret i tilfælde af behov for yderligere leverancer eller ændringer i planlagte referencers omfang

Projekt	Formål	Leverance beskrivelse	Leverance frigives	Status	Kontakt	Bemærkninger
Kommunikation til kommunal ledelse og politiske niveauer	Informere om Sikkerhedsprogrammets fælleskommunale tiltag.	Kommunikationen har afsæt i Den fælleskommunale Handleplans initiativ 7.1 Øget sikkerhed og implementering af EU's Databeskyttelsesforordning med fokus på de fælleskommunale initiativer i Sikkerhedsprogrammet.	Løbende	Leveres løbende	Beth Tranberg	
Vejledningshjælp til kommunerne i udarbejdelsen af egne fortegnelser ✓	At have et sted, hvor de lavpraktiske spørgsmål under efterbehandlingsarbejdet stilles til KL og hvor kommunerne let kan trække på hinandens arbejde og erfaringer.	KL har i samarbejde med en gruppe af Sikkerhedsprogrammets kontaktpersoner udarbejdet standardfortegnelser. Spørgsmål til fortegnelser stilles i Yammer-gruppen Standardfortegnelser.	Vejledningen er frigivet og er tilgængelig på www.KL.dk/Fortegnelser	Leveret	Torsten Israelsen	
Andet						
Kommunedage - Folkeskoler ✓	Introduktion for skoleledelse og den kommunalt ansvarlige for Baseline i Sikkerhedsprogrammet mht. besvarelse af Baseline analyse i folkeskolen.	Kommunedagen (½ dag) afholdes 3-5 steder i landet. Baseline analysen i folkeskolen integreres i kommunens portal. Dagen vil derfor have fokus på begge målgrupper.	Uge 2 og 3 2018	Gennemført	Jette Larsson	
Kommunedage - Baseline analyse	Introduktion for den kommunale ansvarlige for Baseline i Sikkerhedsprogrammet mht. besvarelse af Baseline analyse, påklædning i funktionalitet og evt. revideret spørgeramme.	Kommunedagen afholdes i årene 2016, 2017, 2018 og 2019.	November måned alle årene	Gennemført 2016, 2017 og 2018	Beth Tranberg	
Kommunedage	Præsentation af de landdækkende Baseline resultater og opfølgning på øget sikkerhed som aftalt med regeringen. Workshop med erfaring og videndeling kommunerne i mellem samt aktuelle indlæg.	Kommunedagene afholdes i årene 2017, 2018 og 2019 regionsopdelt 5 steder i landet.	Marts/april måned alle årene	Gennemført 2017/2018	Beth Tranberg	
Leverandørmøder	Orienterer it-virksomheder og konsulentmarked om Sikkerhedsprogrammets tiltag samt få en dialog og forventningsafstemning.	Møder af max. 2 timers varighed i KL huset	Løbende efter behov	Gennemført i 2017/2018	Beth Tranberg	Sikkerhedsprogrammet deltager også på KL's Leverandørforum
Konference om informationssikkerhedskultur i kommunerne *	At sætte fokus på informationssikkerhedskulturen, som et bærende element i kommunerne.	At fremme den generelle forståelse for informationssikkerhed i kommunerne gennem øget bevidsthed om ansattes kompetencer, adfærd og accept af regler for sikker behandling af	12. september 2019, Torvehallerne i Vejle		Beth Tranberg	Målgrupperne for deltagelse i konferencen er ledere, digitaliseringskonsulenter/ informations-sikkerhedskoordinatorer, it-konsulenter m.m., der har en interesse i eller arbejder med området.